

Както въ „Гергйовденска приказка“ и „Бащино огнище“ Ив. Кириловъ рисува мило бита на селенина въ своя роденъ край и ни го даде детайлно — защото той остана вѣренъ на своя писателски натюрелъ: съ своята непренуденостъ и художествена простота, когато ни разказва за празникъ — да се чувствува празничното настроение; когато ни отвежда въ народнитѣ игри, люлки и наричания, и баяния; когато ни говори за видено и преживено; за вълшебни звездни вечери край романа на бистри потоци; за синйо лазурно небе; когато ни нашъпва за вечно младото хоро въ селото и песнитѣ край стубеля, акомпанирани отъ неговия звънливъ романъ; когато ни унася къмъ тилелейския Балканъ, въ чиито недра нашия селенинъ е скѣталъ народната душа: — съ всяка страница ни завладява, упива ни съ живата си речъ, защото отъ тамъ блика нежностъ и красота; личи образностъ, която пониса душитѣ ни съ едно магично очарование въ една приказна хубава страна.

Той ни разтваря мили моменти и сцени, кждето цѣлата природа се оглежда и тръпне при своята гиздава премяна. Тѣй е у въ „Бабини Красини приказки“ и въ „Габаритѣ“ и въ „Срѣщу Гергйовденъ“ кждето „дори и въ краткитѣ нотки на врабцитѣ се чувствува онова което само срѣщу Гергйовденъ се чувствува“.

Въ наивнитѣ, незасегнати отъ културата хора, Кириловъ откри, както и П. Ю. Тодоровъ, Еленъ Пеленъ и Т. Г. Влайковъ чистата непокварена, патрихална душа на кроткия българинъ; откри неизчерпаеми рудници и цѣнни съкровища, отъ които черпи вдъхновение, плодъ на което се явиха неговитѣ поетични къси идилии — „Бабини Красини приказки“, пълни съ животъ и свежестъ, защото сж подкърмени отъ нвродния духъ.

Тамъ — букацитѣ и дебритѣ на Балкана криятъ въ себе си толкова скѣпи и редки спомени; таятъ хиляди легенди дълбокитѣ тишини и усои, а равна Добружда — тоя милъ край израства предъ очитѣ ни като ненагледна млада невеста, която ни гледа умилно въ очитѣ, приветливо ни кани и вика съ погледъ да ѝ отидемъ на гости, за да се ненагледаме на нейнитѣ безкрайни хубости.

Въ душитѣ на героитѣ въ „По руманя“ автора е доловилъ близкия и интименъ пулсъ на сърдцето си, доловилъ е отзвука на своитѣ ранни копнежи и млади желания презъ невржстни години и въ хармонията на едно откровение, той възкресява така живо тоя миръ на мечти и блянове, а заедно съ това и околната действителностъ.